

Provkonstruktion

Årskurs: 7

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Mörkertal och brott

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskap och förståelse kring begreppen mörkertal och brott, samt att utveckla deras förmåga att resonera kring brottslighetens påverkan på samhället.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Brott, straff och rättsskipning i Sverige och internationellt samt hur det påverkar individ och samhälle.

Kunskapskrav

Provet kommer att kopplas till följande kunskapskrav:

- Eleven ska kunna beskriva och ge exempel på brott och deras konsekvenser för individ och samhälle.
- Eleven ska kunna redogöra för begreppet mörkertal och förklara dess betydelse i relation till brottslighet.

Prov

Faktafrågor

1. Vad innebär begreppet mörkertal?
 - a) Antal brott som anmäls
 - b) **Antal brott som inte anmäls**
 - c) Antal fällande domar
 - d) Antal personer som döms
2. Vilket av följande brott klassificeras som ett vardagsbrott?
 - a) **Stöld**
 - b) Krigsbrott
 - c) Terrorism
 - d) Razzia

3. Vilket av följande påståenden är sant om brottslighet?
 - a) Det minskar alltid med ökande välstånd
 - b) Det påverkar inte det sociala klimatet
 - c) **Det kan påverkas av socioekonomiska faktorer**
 - d) Det påverkas inte av samhällliga normer
4. Vad kan vara orsaken till ett mörkertal i brottslighet?
 - a) Att brottsoffret inte vill anmäla
 - b) Att brottsoffret inte känner till sina rättigheter
 - c) **Att brottsoffret känner skam eller rädsla**
 - d) Alla ovanstående
5. Vilken myndighet i Sverige hanterar anmälningar om brott?
 - a) Socialstyrelsen
 - b) **Polisen**
 - c) Skatteverket
 - d) Migrationsverket
6. Vilket av följande alternativ är en typ av brott mot person?
 - a) Förskingring
 - b) **Misshandel**
 - c) Skattebrott
 - d) Stöld
7. Vad kallas de brott som begås av personer i en maktposition?
 - a) **Maktbrott**
 - b) Förbrytelse
 - c) Ordinarie brott
 - d) Värdebrott
8. Vad är en av de viktigaste lagarna mot brott i Sverige?
 - a) Marknadsföringslagen
 - b) **Brottsbalken**
 - c) Äktenskapsbalken
 - d) Skollagen
9. Vilket brott ingår typiskt sett under kategorin egendomsbrott?
 - a) **Inbrott**
 - b) Misshandel
 - c) Mord
 - d) Bedrägeri
10. Vad innebär det att en person ska stå till svars för sitt brott?
 - a) Att personen får straff
 - b) **Att personen ställs inför rätta**
 - c) Att personen får hjälp
 - d) Att brottet glöms bort
11. Vilket av följande är en följd av hög brottslighet?
 - a) Ökat förtroende
 - b) Lägre hälsoproblem
 - c) **Ökad otrygghet**
 - d) Minskat antal poliser

12. Vem bedömer om en person skall dömas för ett brott?
 - a) **Domstolen**
 - b) Polisen
 - c) Offret
 - d) Åklagaren
13. Hur kan samhället påverka brottslighet?
 - a) Genom att öka straffen
 - b) **Genom att förbättra sociala förhållanden**
 - c) Genom att utföra mer övervakning
 - d) Genom att öka trycket på polisen
14. Vad kan ett mörkertal innebära för statistiken kring brott?
 - a) Att den är mer exakt
 - b) **Att den är undanskymd**
 - c) Att den alltid stämmer överens med rapporterade brott
 - d) Att brottsligheten upplevs som mindre
15. Vilken typ av brott påverkar samhällets ekonomi mest?
 - a) Småbrott
 - b) **Organiserad brottslighet**
 - c) Vardagliga brott
 - d) Brott mot immateriella rättigheter

Resonerande frågor

1. Diskutera varför det är viktigt att förstå begreppet mörkertal i relation till brottslighet. (Syftet är att eleverna ska visa på djup förståelse för hur mörkertal påverkar samhällsbilden av brott.)
2. Hur kan samhället arbeta för att minska mörkertalet av brott? (Eleverna ges möjlighet att diskutera möjliga lösningar och strategier.)
3. Resonera kring konsekvenserna av en hög brottslighet i ett samhälle. (Frågan uppmuntrar elever att tänka kritiskt på samhällsstrukturer och relationer.)
4. Vilken roll spelar medierna i rapporteringen av brott och hur kan detta påverka den allmänna uppfattningen? (Genom denna fråga kan eleverna reflektera kring mediernas inflytande på åsikter och attityder.)
5. Hur påverkar socioekonomiska faktorer brottslighet enligt din mening? (Eleverna ges möjlighet att koppla samman samhällsrelaterade teman med brottslighet.)
6. Diskutera hur brottslighet kan variera mellan olika samhällsgrupper. (Frågan syftar till att eleverna ska visa förståelse för olika perspektiv och data.)
7. Resonera kring vikten av att anmäla brott för samhällets säkerhet. (Genom att diskutera detta kan eleverna visa på det samhällsrelaterade ansvaret och medborgarens roll.)
8. Hur kan individens erfarenheter av brott påverka deras liv och framtid? (Frågan ger eleverna möjlighet att visa på personlig och social förståelse av brottets konsekvenser.)

Bedömning

Provet kommer att bedömas med följande poängsystem:

- **Faktafrågor:** Varje korrekt svar ger 1 poäng. Totalt maximum: 15 poäng.
- **Resonerande frågor:** Varje fullständig och relevant diskussion ger 2 poäng. Totalt maximum: 16 poäng.

För att nå betygsnivåer krävs följande poäng:

- **E:** Minst 8 poäng totalt
- **C:** Minst 12 poäng (inklusive minst 3 poäng för resonerande frågor)
- **A:** Minst 18 poäng (inklusive minst 5 poäng för resonerande frågor)

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Samhällskunskap](#)